

Toespraak Ad Corten bij demonstratie op het Plein in Den Haag op 3 juli 2021

Beste mensen,

Welkom allemaal bij deze demonstratie van het platform Kinderen terug uit het Kalifaat. Twee dagen geleden stond ik met enkele van jullie ook al op deze plek toen we naar het Kamerdebat over het terughalen van de vrouwen en kinderen gingen luisteren. Bij dat debat wil ik dadelijk met jullie even stilstaan. Maar ik wil ook vooruitkijken naar wat we de komende maanden gaan doen. Er zit eindelijk beweging in de terugkeer van de vrouwen en kinderen. Alle landen om ons heen zijn al begonnen met terughalen of hebben daar in ieder geval de plannen voor klaarliggen. Op de kaart van Europa is Nederland het enige land dat daar nog niet toe besloten heeft. Wij zijn een achtergebleven gebied, een klein eiland van angst, haat en egoïsme, binnen een Europa dat eindelijk begint te beseffen dat menselijkheid belangrijker is dan haat en vergelding. En dat terwijl Nederland vroeger in Europa altijd voorop liep in het verdedigen van mensenrechten.

Het Kamerdebat waar wij twee dagen geleden bij gezeten hebben, was een droevige en vernederende vertoning. De haat waarmee de Nederlandse vrouwen in Syrië overgoten werden, gaf me een gevoel van schaamte voor ons land. Het debat was aangevraagd door de PVV, en werd gehouden onder voorzitterschap van een PVV Kamerlid. Dat hebben we geweten. De PVV woordvoerder ging dermate grof tekeer dat uiteindelijk zelfs de hele rest van de Kamer zich tegen hem keerde. Maar de toon van het debat was gezet. De sentimenten die het sterkst naar voren kwamen, waren afkeer van de vrouwen, en ook angst. Allebei sentimenten die niet het beste in de mens naar boven brengen. De afkeer van de vrouwen werd breed uitgemeten in gedetailleerde beschrijvingen van de gruweldaden waaraan IS-strijders zich hadden bezondigd, en de teneur van het verhaal was dat alle vrouwen daaraan even hard hadden meegedaan. Voortdurend kwam het argument naar voren dat we niet de beulen moesten helpen maar hun slachtoffers, en wel de Yezidi vrouwen en kinderen. Nu spreekt het vanzelf dat de Yezidi slachtoffers alle steun verdienen, en daarover hoeven dan ook niet lang te praten. Maar het is merkwaardig dat dit argument altijd pas naar voren komt op het moment dat we pleiten voor het terughalen van de Nederlandse vrouwen en kinderen. Als Nederlanders werkelijk zo begaan zijn met het lot van de Yezidi's dan hadden ze zich daar toch al jaren voor in kunnen zetten. Het feit dat ze zich pas om de Yezidi's beginnen te bekommeren wanneer wij pleiten voor terughalen van onze eigen vrouwen en kinderen, wekt op zijn minst de schijn dat het een excuus is om dat laatste niet te hoeven doen.

Naast afkeer werd het debat ook geregeerd door angst voor de teruggehaalde vrouwen. Voortdurend werd gewaarschuwd voor het feit dat de vrouwen in Nederland weer aanslagen zouden gaan plegen. De meeste Kamerleden schenen de boodschap van de briefing met de veiligheidsdiensten enkele weken geleden al weer vergeten te zijn. Tijdens deze briefing, aangevraagd door D'66, waren de kopstukken van de veiligheidsdiensten, het OM en het Ministerie van BuZa unaniem van mening dat terughalen het beste is voor onze nationale veiligheid. En onze Nederlandse veiligheidsdiensten staan daarin niet alleen; in alle

landen om ons heen zijn de veiligheidsdiensten tot dezelfde conclusie gekomen. Desondanks bleven veel fracties steeds maar hameren op het gevaar van de teruggekeerde vrouwen.

Maar er waren gelukkig ook partijen die een meer redelijk standpunt innamen. Ik was onder de indruk van de bijdragen van D'66, Volt, en vooral ook van DENK. Woordvoerder Kuzu was eigenlijk, samen met D'66, de enige die het belang van de kinderen voorop stelde. Hij wees erop dat we de kinderen juist zo snel mogelijk terug moeten halen, voordat ze een leeftijd bereiken waarop ze vatbaar worden voor de IS-ideologie.

De ministers Grapperhaus en Kaag hielden bij de beantwoording van de Kamervragen hun rug recht, en zij lieten zich niet intimideren door de meerderheid van de Kamer. Beide ministers zijn verstandige mensen, en zij weten natuurlijk drommels goed dat terughalen op termijn onvermijdelijk is. Ze zullen daarom nooit instemmen met een motie dat terughalen onder alle omstandigheden verboden moet worden. Tegelijk weten ze ook dat ze niet dwars kunnen ingaan tegen een meerderheid van de Kamer omdat ze dan een motie van wantrouwen aan hun broek krijgen. Het is voor hen dus een kwestie van masseren en de Kamer de tijd geven om ook tot het besef te komen dat terughalen onvermijdelijk is.

In de kranten en op TV werd de conclusie getrokken dat VVD en CDA langzaam beginnen te schuiven. In tegenstelling tot extreemrechts weigerden zij moties te ondersteunen waarin het terughalen van vrouwen en kinderen onder alle omstandigheden verboden werd. Ze probeerden het terughalen nog wel zo lang mogelijk uit te stellen door de regering te vragen de mogelijkheid van een internationaal tribunaal nogmaals te onderzoeken. Als het aan VVD en CDA ligt, wordt het terughalen zo lang mogelijk uitgesteld. Zij zouden het liefst hebben dat de vrouwen en kinderen nog jarenlang in de kampen moeten blijven, om op die manier de vrouwen zo hard mogelijk te straffen. De PVV stelde dat een Nederlandse gevangenis een vakantieparadijs is vergeleken met de Koerdische kampen, en dat we daarom de vrouwen voor altijd in die kampen moeten laten zitten. Ze beseffen dus drommels goed hoe bar de situatie in die kampen is.

Nieuwsuur kwam 's avonds met een reportage waarin de commandant van de Koerdische strijdkrachten aan het woord kwam. Die verklaarde dat de Nederlandse vrouwen allemaal behoorden tot de groep van spijtoptanten; en dat de Koerden over voldoende informatie beschikten om dat goed te kunnen beoordelen. Hij vond het egoïstisch en kortzichtig van Nederland om zich alleen te bekommeren om zijn eigen veiligheid, en niet te kijken naar de veiligheid van Syrië zelf. Wanneer de vrouwen niet terug mogen keren naar hun eigen land, vallen ze uiteindelijk weer in handen van IS en vormen ze opnieuw een gevaar voor de regio.

Dat was het Kamerdebat van twee dagen geleden. Hoe gaan we nu verder? Ik denk dat we - ondanks alle harde en lelijke woorden in het debat - toch blij moeten zijn dat ze zaak langzaam de goede kant uitgaat. De vrouwen en kinderen komen uiteindelijk terug naar ons land; dat is niet tegen te houden door alle bange en boze Kamerleden. De vraag is alleen hoe lang dat nog gaat duren. Elk normaal mens beseft dat we de kinderen, die nu al drie jaar in de kampen zitten, niet nog eens een winter daar kunnen laten zitten. Daar moeten we nu vol op inzetten: de kinderen moeten voor de winter terugkomen naar Nederland.

We gaan de komend maanden dus door met demonstren, en we blijven ansichtkaarten sturen naar Kamerleden. Natuurlijk zitten er bij VVD en CDA ook normale mensen die zich op een geven moment ongemakkelijk gaan voelen bij het idee dat zij verantwoordelijk zijn voor het feit dat onschuldige kinderen nu al drie jaar in de kampen zitten. We moeten die mensen blijven aanspreken op hun menselijkheid en erop vertrouwen dat ze – net als de parlementariërs in de landen om ons heen, uiteindelijk verstandig worden.

Bij het CDA begint er al een beetje beweging te komen, mede dankzij onze acties. Het was opvallend dat woordvoester Anne Kuik zich tijdens het recente debat onthield van haar gebruikelijke scheldpartijen. CDA voorzitter Van Rij heeft mij aangemoedigd om op het komend partijcongres een resolutie in te dienen over het terughalen van vrouwen en kinderen, en dat gaan we natuurlijk beslist doen. Het CDA verkeert op dit moment in een stormachtige periode, en veel leden zijn boos over de te rechtse koers van de partij. Dat werkt in ons voordeel; dit is het goede moment om de meer humane mensen binnen het CDA aan te spreken.

En zelfs binnen de VVD is de zaak niet helemaal hopeloos. De huidige woordvoester Ingrid Michon is weliswaar hard, maar ze heeft niet de blinde haat tegen IS-vrouwen van haar voorgangster Dilan Yesilgöz. Misschien dat er zelfs binnen de VVD uiteindelijk toch fatsoenlijke mensen te vinden zijn. Een voorbeeld is onze oud-minister van Defensie, Jeanine Hennis, die nu ook sterk voorstander is van terughalen van de vrouwen en kinderen.

Onze strijd is geen gemakkelijke; de weerstand tegen terughalen is veel taaier dan ik had gedacht. Maar we gaan vooruit, zij het met kleine stapjes. We blijven demonstren, kaarten sturen, en de publiciteit zoeken. De kinderen en hun moeders moeten terug, en in ieder geval nog vóór komende winter.

Iedereen bedankt en we blijven elkaar vasthouden. Tot de volgende keer!